बद्धारिष्टा बद्धकक्षा बद्धध्वजपताकिनः। बद्धाभरणनिर्यूहा बद्धचर्म्मासिपट्टिशाः।
चतुर्युजो रथाः सर्व्वे सर्व्वे चोत्तमवाजिनः। सप्रासऋष्टिकाः सर्व्वे सर्व्वे धृतशरासनाः। ५२५५
धुर्य्ययोर्हययोरेकस्तथान्यौ पार्ष्णिसारथी। तौ चापि रथिनां श्रेष्ठौ रथी च हयवित्तथा।
नगराणीव गुप्तानि दुराधर्षाणि शत्रुभिः। आसन्नयसहस्राणि हेममालानि सर्व्वशः।
यथा रथास्तथा नागा बद्धकक्षाः स्वलङ्कृताः। बभूवुः सप्तपुरुषा रत्नवन्त इवाद्रयः।
द्वावङ्कुशधरौ तत्र द्वावुत्तमधनुर्द्धरौ। द्वौ वरासिधरौ राजन्नेकः शक्तिपिनाकधृक्।
गजैर्म्मत्तैः समाकीर्णं सर्व्वमायुधकोषकैः। तद्बभूव बलं राजन् कौरव्यस्य महात्मनः। ५२६०
आमुक्तकवचैर्युक्तैः सपताकैः स्वलङ्कृतैः। सादिभिश्चोपपन्नास्तु तथा चायुतशो हयाः।
असङ्ख्याताः सुसम्पन्ना हेमभाण्डपरिच्छदाः। अनेकशतसाहस्राः सर्व्वे सादिवशे स्थिताः।
नानारूपविकाराश्च नानाकवचशस्त्रिणः। पदातिनो नरास्तत्र बभूवुर्हेममालिनः।
रथस्यासन् दश गजा गजस्य दश वाजिनः। नरा दश हयस्यासन् पादरक्षाः समन्ततः।
रथस्य नागाः पञ्चाशन्नागस्यासन् शतं हयाः। हयस्य पुरुषाः सप्त भिन्नसन्धानकारिणः। ५२६५
सेनापञ्चशतं नागा रथास्तावन्त एव च। दशसेना च पृतना पृतना दशवाहिनी।
सेना च वाहिनी चैव पृतना ध्वजिनी चमूः। अक्षौहिणी तु पर्य्यायैर्निरुक्ता च वरूथिनी।
एवं व्यूढान्यनीकानि कौरवेयेण धीमता। अक्षौहिण्यो दशैका च सङ्ख्याताः सप्त चैव ह।
अक्षौहिण्यस्तु सप्तैव पाण्डवानामभूद्बलं। अक्षौहिण्यो दशैका च कौरवाणामभूद्बलं।
नराणां पञ्चपञ्चाशदेषा पत्तिर्विधीयते। सेनामुखञ्च तिस्रस्ता गुल्म इत्यभिशब्दितं। ५२७०
त्रयो गुल्मा गणस्त्वासीत् गणस्त्रयुतशो भवेत्। दुर्य्योधनस्य सेनासु योत्स्यमानाः प्रहारिणः।
तत्र दुर्य्योधनो राजा शूरान् बुद्धिमतो नरान्। प्रसमीक्ष्य महाबाहुश्चक्रे सेनापतींस्तदा।
पृथगक्षौहिणीनाञ्च प्रणेतॄन्नरसत्तमान्। विधिवत् पूर्व्वमानीय पार्थिवानभ्यभाषत।
कृपं द्रोणञ्च शल्यञ्च सैन्धवञ्च जयद्रथं। सुदक्षिणञ्च काम्बोजं कृतवर्म्माणमेव च।
द्रोणपुत्रञ्च कर्णञ्च भूरिश्रवसमेव च। शकुनिं सौबलञ्चैव वाह्लीकञ्च महाबलं। ५२७५
दिवसे दिवसे तेषां प्रतिवेलञ्च भारत। चक्रे स विविधाः पूजाः प्रत्यक्षञ्च पुनः पुनः।
तथा विनियताः सर्व्वे येच तेषां पदानुगाः। बभूवुः सैनिका राजन् प्रियं राज्ञश्चिकीर्षवः।

इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि सैन्यनिर्याणपर्व्वणि दुर्य्योधनसैन्यविभागे चतुःपञ्चाशदधिकशततमोऽध्यायः ॥१५४॥

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः शान्तनवं भीष्मं प्राञ्जलिर्धृतराष्ट्रजः। सह सर्व्वैर्महीपालैरिदं वचनमब्रवीत्।
ऋते सेनाप्रणेतारं पृतना सुमहत्यपि। दीर्य्यते युद्धमासाद्य पिपीलिकपुटं यथा।
न हि जातु द्वयोर्बुद्धिः समा भवति कर्हिचित्। शौर्य्यञ्च बलनेतॄणां स्पर्द्धते च परस्परं। ५२८०
श्रूयते च महाप्राज्ञ हैहयानमितौजसः। अभ्ययुर्ब्राह्मणाः सर्व्वे समुच्छ्रितकुशध्वजाः।
तानभ्ययुस्तदा वैश्याः शूद्राश्चैव पितामह। एकतस्तु त्रयो वर्णा एकतः क्षत्रियर्षभाः।